

Virsraksts: Krimināllikuma 219.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse

Tēze1: Krimināllikuma 219. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu var izdarīt tikai ar tiešu nodomu. Brīdinājuma saņemšana ir viens no minētā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvās puses elementiem. Atkarībā no brīdinājumā izteiktā satura iespējams izdarīt secinājumus par nodomu izdarīt vai neizdarīt Krimināllikuma 219. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Tēze2: Tā kā apsūdzētais ir brīdināts tieši par administratīvo atbildību, ja neiesniegs deklarāciju, tad viņa rīcībā, izvairoties no deklarācijas iesniegšanas nav Krimināllikuma 219. panta 1. daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva subjektīvās puses. Apsūdzētajam bija pamats paļauties, ka viņš par deklarācijas neiesniegšanu tiks saukts tikai pie administratīvās atbildības.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas

Senāta Krimināllietu departamenta

2009. gada 20. novembra

LĒMUMS

Lietā SKK – 593/2009

(Krimināllieta Nr. 15830511008)

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments šādā sastāvā:

senators referents V.Čiževskis,

senatore A.Nusberga,

senators P.Dzalbe

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurores Silvijas Pizeles kasācijas protestu par Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2009.gada 7.septembra lēmumu un

k o n s t a t ē j a

A.P., personas kods [..],

ar Madonas rajona tiesas 2009.gada 30.aprīļa spriedumu atzīts par nevainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 219.panta pirmās daļas un attaisnots.

Pirmstiesas kriminālprocesā A.P. apsūdzēts par likumā noteiktās ienākumu deklarācijas neiesniegšanu pēc tās valsts institūcijas brīdinājuma, kura ir tiesīga pieprasīt šādas deklarācijas iesniegšanu.

2003.gada 26.novembrī Nodokļu maksātāju reģistrā reģistrēta SIA „[A]” (NMR kods [..]).

No 2005.gada 20.decembra līdz 2008.gada 20.decembrim A.P. bijis SIA „[A]” valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt minēto SIA vienpersoniski.

2008.gada 10.maijā Valsts ieņēmumu dienesta Vidzemes reģionālās iestādes (turpmāk -VID VRI) Madonas nodaļas Nodokļu iekasēšanas daļas pārskatu un deklarāciju sektora nodokļu inspektors A.P. uz uzņēmuma juridisko adresi Madonas rajonā, Sarkaņu pagastā, „[B]”, kā arī uz A.P. deklarēto dzīvesvietu Rīgā, [..] ielā 10, nosūtījušas brīdinājumus Nr. 20.-6.14/6438 un Nr. 20.6.-14/6439 par to, ka SIA „[A]” līdz 2008.gada 30.aprīlim bijis pienākums iesniegt uzņēmuma ienākuma nodokļu deklarāciju par 2007.taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem no veiktās saimnieciskās darbības. Turklāt brīdinājumā A.P. aicināts ne vēlāk kā līdz 2008.gada 26.maijam ierasties VID VRI Madonas nodaļā un nokārtot brīdinājumā minētās saistības. Brīdinājumi saņemti 2008.gada 17.maijā.

2008.gada 19.septembrī VID VRI Madonas nodaļas Nodokļu iekasēšanas daļas pārskatu un deklarāciju sektora nodokļu inspektors A.P. uz iepriekš norādīto uzņēmuma juridisko adresi, kā arī uz deklarēto dzīvesvietu, nosūtījušas atkārtotus brīdinājumus par pienākumu iesniegt uzņēmuma ienākuma nodokļu deklarāciju par 2007.taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem no veiktās saimnieciskās darbības. Brīdinājumā A.P. aicināts ne vēlāk kā līdz 2008.gada 30.septembrim ierasties VID VRI Madonas nodaļā un nokārtot brīdinājumā minētās saistības. Brīdinājumi saņemti 2008.gada 22.septembrī.

2008.gada 5.novembrī VID VRI Madonas nodaļā, veicot pārbaudi par nodokļu deklarāciju un informatīvo pārskatu iesniegšanas termiņu ievērošanu, konstatēts, ka SIA „[A]” nav iesniedzis uzņēmuma nodokļu deklarāciju par 2007. taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem, kuri VID teritoriālajā iestādē bija jāiesniedz līdz 2008.gada 30.aprīlim.

Tādējādi A.P., būdams SIA „[A]” amatpersona, ar savu bezdarbību, ignorējot VID VRI Madonas nodaļas brīdinājumus un izvairoties no uzņēmuma ienākuma nodokļa deklarācijas iesniegšanas pēc augstāk norādītās valsts institūcijas brīdinājumiem, pārkāpis likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli” 22.panta pirmajā daļā minētās prasības, kā arī likuma „Par nodokļiem un nodevām” 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto.

Šādas A.P. darbības pirmstiesas kriminālprocesā kvalificētas pēc Krimināllikuma 219.panta pirmās daļas.

Izskatot lietu sakarā ar Madonas rajona prokurora I.Kobzeva apelācijas protestu par pirmās instances tiesas spriedumu, Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija ar 2009.gada 7.septembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi negrozītu.

Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurore S.Pizele iesniegusi kasācijas protestu, kurā lūgusi atcelt apelācijas instances tiesas 2009.gada 7.septembra lēmumu un nosūtīt lietu jaunai iztiesāšanai. Prokurore uzskata, ka abu instanču tiesas nepareizi vērtējušas Krimināllikuma 219.panta pirmās daļas dispozīcijas būtību. Protestā izteikts viedoklis, ka personas saukšanai pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 219.panta nav nepieciešama viņas iepriekšēja brīdināšana par šādas atbildības iestāšanos.

Prokurore norāda, ka nepamatota ir abu instanču tiesu atsauce uz Senāta Krimināllietu departamenta lēmumu lietā Nr.SKK-627/2008, jo tajā nav ietverts kategorisks apgalvojums par nepieciešamību brīdināt tieši par kriminālatbildības iestāšanos, neiesniedzot likumā noteikto ienākumu deklarāciju.

Prokurore uzskata, ka abu instanču tiesas pieļāvušas būtisku materiālo tiesību normu pārkāpumu, tādējādi apsūdzētā A.P. attaisnošanu nevar uzskatīt par likumīgu.

Izskatījis rakstveida procesā krimināllietas materiālus, izvērtējis prokurores S.Pizeles kasācijas protesta motīvus, Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums jāatstāj negrozīts, bet prokurores kasācijas protests jānoraida.

Krimināllikuma 219. panta pirmajā daļā paredzēta kriminālatbildība par likumā noteiktās ienākumu, īpašuma, darījumu vai citas mantiska rakstura deklarācijas neiesniegšanu pēc tās valsts institūcijas brīdinājuma, kura ir tiesīga pieprasīt šādas deklarācijas iesniegšanu. Valsts institūcija, kura ir tiesīga pieprasīt deklarācijas iesniegšanu un izteikt brīdinājumu ir Valsts ieņēmumu dienests. No lietas materiāliem redzams, ka Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonas pieprasījušas A.P. iesniegt attiecīgu deklarāciju un brīdinājušas viņu par administratīvo atbildību deklarācijas neiesniegšanas gadījumā. Deklarāciju A.P. nav iesniedzis. Senāta Krimināllietu departaments atzīst, ka A.P. rīcībā nav Krimināllikuma 219. panta 1. daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva subjektīvās puses. Minēto noziedzīgo nodarījumu var izdarīt tikai ar tiešu nodomu. Brīdinājuma saņemšana ir viens no minētā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvās puses elementiem. Atkarībā no brīdinājumā izteiktā satura iespējams izdarīt secinājumus par nodomu izdarīt vai neizdarīt Krimināllikuma 219. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu. Konkrētajā gadījumā, kad A.P. ir brīdināts tieši par

administratīvo atbildību, ja neiesniegs deklarāciju, tad A.P. rīcībā, izvairoties no deklarācijas iesniegšanas nav Krimināllikuma 219. panta 1. daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva subjektīvās puses. A.P. bija pamats paļauties, ka viņš par deklarācijas neiesniegšanu tiks saukts tikai pie administratīvās atbildības. Tāpēc Krimināllietu departaments atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums ir tiesisks un pamatots. Tiesa nav pieļāvusi Krimināllikuma normu pārkāpumu.

Pamatojoties uz minēto, ievērojot Kriminālprocesa likuma 585., 587. pantu Senāta Krimināllietu departaments

n o l ē m a :

Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2009. gada 7. septembra lēmumu atstāt negrozītu, bet prokurores S.Pizeles kasācijas protestu noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.